

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 627/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokátka a konateľka [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 8 Er 1716/2001 z 8. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 8 Er 1716/2001 z 8. júna 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:

3. Sťažovateľ ako súdny exekútor na základe návrhu oprávneného na vykonanie exekúcie z 13. februára 2001 a na základe poverenia vydaného okresným súdom 13. marca 2001 viedol exekúciu na vymoženie pohľadávky oprávneného priznanej platobným rozkazom okresného súdu č. k. 1 Rob 3406/94 z 20. októbra 1994 proti dvom povinným subjektom. Povinný v 1. rade bol 10. novembra 2009 vymazaný z obchodného registra a na majetok povinného v 2. rade bol

23. marca 2001 vyhlásený konkurz. Z tohto dôvodu sťažovateľ požiadal súd o zastavenie exekúcie a priznanie trov exekúcie. Podaním zo 17. februára 2011 sťažovateľ urgovoal rozhodnutie o trovách exekúcie a keďže okresný súd o veci nerozhodol ani do roku 2016, sťažovateľ podal sťažnosť predsedovi okresného súdu pre prieťahy v konaní.

4. Uznesením okresného súdu č. k. 8 Er 1716/2001 z 30. septembra 2016 (ďalej len „rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka“), ktoré bolo vydané vyšším súdnym úradníkom, okresný súd priznal sťažovateľovi trovy exekúcie vo výške 51,80 eur, na ktorých náhradu zaviazal oprávneného.

5. Proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka podal oprávnený sťažnosť. Napadnutým uznesením sudkyňa okresného súdu zmenila rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka tak, že sťažovateľovi trovy exekúcie nepriznala.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Argumentáciu sťažovateľa v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť takto:

7. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd aplikoval na vec nesprávnu právnu normu (v jej nesprávnom v časovom znení), v dôsledku čoho nepriznal sťažovateľovi trovy exekúcie. Okresný súd na vec aplikoval ustanovenia Exekučného poriadku účinné k 31. decembru 2011 s poukazom na to, že ide o znenie účinné v čase začatia exekučného konania. Sťažovateľ ďalej namieta, že na jeho právnu vec nebolo možné aplikovať závery vyplývajúce z uznesenia ústavného súdu č. k. III. ÚS 568/2016 z 13. septembra 2016 (ďalej len „uznesenie ústavného súdu“).

8. Sťažovateľ poukazuje na § 235 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekúcie začaté do dňa vyhlásenia tohto zákona sa dokončia podľa tohto zákona. Exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

9. Podľa § 203 Exekučného poriadku v znení účinnom do 1. februára 2002 ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie.

10. Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011 ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Podľa odseku 2 ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

11. Sťažovateľ taktiež poukazuje na neprimeranú dĺžku konania, keď len o sťažnosti podanej oprávneným proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka rozhodoval okresný súd viac ako 4 roky.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1 a 4, a čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Sťažovateľ zastáva názor, že okresný súd aplikoval na vec neprávnu právnu normu, v dôsledku čoho nepriznal sťažovateľovi trovy exekúcie. Sťažovateľ okresnému súdu tiež vyčíta, že o jeho sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka rozhodoval neprimerane dlho.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením:

13. Okresný súd svoj právny názor odôvodnil s poukazom na uznesenie ústavného súdu. Okresný súd v napadnutom uznesení citoval z označeného rozhodnutia ústavného súdu a v súlade s ním rozhodoval podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2011. Okresný súd v tejto súvislosti uviedol toto:

„[n]akolko otázku náhrady trov exekúcie po vyhlásení konkurzu nerieši ani zákon o konkurze a reštrukturalizácii, ani Exekučný poriadok v znení účinnom do 31. 12. 2011, podľa ktorého súd rozhodoval (t. j. Exekučný poriadok v znení účinnom v čase začatia exekučného konania), na základe analógie procesného práva postupoval podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku a rozhodoval o tom, kto a v akej výške nahradí trovy exekúcie (analogicky ako v prípade zastavenia exekúcie rozhodnutím súdu). Súd nepopiera, že súdny exekútor má vždy nárok na náhradu skutočných výdavkov, ktoré mu vznikli s výkonom exekučnej činnosti a odmenu za úkony, ktoré už vykonal. Nič na tom nemení ani zastavenie exekučného konania v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok povinného. Pri náhrade trov exekúcie v zásade platí, že ich znáša povinný a exekútorovi vzniká proti povinnému pohľadávka. Vyhlásením konkurzu však už súdny exekútor nemá možnosť si pohľadávku v exekučnom konaní uspokojiť podľa § 200 ods. 3 exekučného poriadku. Pohľadávka exekútora tak nadobúda charakter pohľadávky konkurznej, ktorú si exekútor musí prihlásiť do konkurzu... súdny exekútor si ju mal prihlásiť ako pohľadávku proti podstate v konkurznom konaní (per analogiam § 48 druhá veta z. č. 7/2005 Z. z.) a nie požadovať náhradu vyčíslených trov exekúcie od oprávneného.

Súd skúmal, či v konaní nie sú splnené podmienky ustanovené Exekučným poriadkom na výnimočné zaviazanie oprávneného na náhradu trov exekúcie. Súd by mohol podľa § 203 ods. 1 exekučného poriadku zaviazať oprávneného na náhradu trov exekúcie v prípade jeho zavinenia. Oprávnený však nenesie žiadnu zodpovednosť, že sa povinný počas exekúcie dostal do konkurzu a keďže oprávnený zastavenie exekúcie nezavinil, nie je možné mu uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Rovnako nie sú splnené podmienky na znášanie trov exekúcie oprávneným podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, nakoľko v danom prípade súd nerozhodoval o zastavení exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, ale exekučné konanie bolo zastavené ex lege z dôvodu vyhlásenia konkurzu...

Podľa názoru súdu v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora, pričom toto riziko, ktoré exekútor nesie, je odôvodnené a kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie, pri ktorom vystupuje v postavení podnikateľa.“

14. V prvom rade ústavný súd uvádza, že je potrebné prisvedčiť sťažovateľovi v tom, že okresný súd na vec neaplikoval § 203 Exekučného poriadku v správnom časovom znení. I keď okresný súd v napadnutom uznesení opakovane tvrdí, že na vec aplikoval ustanovenia Exekučného poriadku v znení účinnom v čase začatia exekučného konania, nie je to tak. Exekučné konanie bolo začaté podaním návrhu na vykonanie exekúcie 13. februára 2001. Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku účinné v danom čase (znenie účinné do 1. februára 2002), a to konkrétne jeho časť v znení „môže uložiť oprávnenému“, vytváralo pre okresný súd interpretačný a následne aplikačný priestor aj pre postup, ktorým oprávnenému neuloží povinnosť nahradiť trovy exekúcie.

15. I keď okresný súd aplikoval na vec § 203 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011, z napadnutého uznesenia je zrejmé, že sa možnosťou zaviazania oprávneného na náhradu trov exekúcie zaoberal, avšak v rámci Exekučným poriadkom ustanovenej diskrecie dospel k záveru, že oprávnenému neuloží povinnosť ich náhrady sťažovateľovi. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak okresný súd na základe užšie koncipovaných dôvodov, keď môže, avšak nemusí zaviazat' oprávneného nahradiť trovy exekúcie (§ 203 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011), dospel k záveru, podľa ktorého oprávneného nezaviazal na ich náhradu, o to viac možno predpokladať, že by tak okresný súd postupoval aj v prípade širšie koncipovaného zákonného priestoru pre ním zvolený procesný postup.

16. Pokiaľ ide o aplikáciu záverov uvedených v uznesení ústavného súdu, tieto boli na vec sťažovateľa nepochybne prenosné, pretože ústavný súd v označenom rozhodnutí vo svojej podstate posudzoval identickú situáciu, keď k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok povinného, a to v čase pred účinnosťou zákona č. 348/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (znenie Exekučného poriadku účinné od 1. januára 2012), ktorý upravil rozhodovanie o trovách exekúcie po vyhlásení konkurzu, avšak bez uvedenia intertemporálnych ustanovení.

17. Ústavný súd poukazuje aj na fakt, že v danej veci ide o nárok sťažovateľa na trovy exekúcie v celkovej výške 51,80 eur. Predmetnú záležitosť sťažovateľa možno nepochybne označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na prvú vetu § 422 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov, z ktorej obsahu vyplýva, že vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy, je dovolanie *ex lege* neprípustné. Za okolností, keď Civilný sporový poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhoінстанčnými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016). Uvedené skutočnosti

preto už samy osebe zakladajú podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa.

18. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje výklad týkajúci sa veci sťažovateľa za jeden z možných a ústavne udržateľných výkladov a ani konštatované pochybenie o nesprávnej aplikácii časového znenia Exekučného poriadku s prihliadnutím na všetky okolnosti nedáva z pohľadu ústavného súdu predmetnej veci ústavnoprávny rozmer, ktorý by odôvodňoval prehodnotenie záverov všeobecného súdu ústavným súdom.

19. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúceho porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľom označených práv.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

20. K namietanému porušeniu označených práv je potrebné uviesť, že sťažovateľ namieta ich porušenie v spojení s namietaným porušením svojho práva na spravodlivý proces alebo v nadväznosti na toto porušenie. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade nedošlo k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, je zjavné, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu týchto sťažovateľom označených práv hmotného charakteru.

21. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

22. Sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v štádiu, keď je jeho právna vec právoplatne ukončená.

23. Podľa ustálenej praxe ústavného súdu, vychádzajúc z toho, že podstatou, účelom a cieľom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je odstránenie stavu právnej neistoty, ústavný súd poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (IV. ÚS 209/2011).

24. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené ústavnú sťažnosť sťažovateľa namietajúcu porušenie základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

25. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu